विगु गाउँपालिका शाखागत समिक्षा कार्यक्रम

आ व २०८२/०८३

प्रस्तुतकर्ता
दिलमाया शाह
पशु सेवा शाखा

पशु सेवा शाखा विगु गाउँपालिका
आ व २०८२/०८३

- पृष्ठभुमि
- विगु गाउँपालिकाको वार्षिक स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रम र बजेट अनुसार पशुपालन व्यवसायलाई व्यावसायिक प्रतिस्पर्धि तथा दिगो बनाउन विभिन्न अनुदानमुखी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरियका छन् । यि कार्यक्रमहरुको उद्देश्य पशु उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि किसानको आयआर्जनमा सुधार रोजगारी सिर्जना तथा स्थानीय अर्थतन्त्रलाई सुदृढ बनाउनु रहेको छ ।

उद्देश्य

- पशुपालन व्यवसायको आधुनिकीकरण तथा व्यावसायीकरण गर्ने ।
- किसानको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने ।
- पशु स्वास्थ्य तथा व्यवस्थापनमा सुधार ल्याउने ।
- पशुजन्य उत्पादनमार्फत किसानको आय वृद्धि गर्ने ।
- लक्षित वर्ग लाई प्रभावकारी रुपमा अनुदान उपलब्ध गराउने ।

समिक्षा अवधि

- आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को समिक्षा अवधिसम्म पशु सेवा शाखाबाट स्वीकृत २१ वटा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएकोमा २० सम्पन्न भएका छन् भने १ वटा कार्य सम्झउता नभएको। सम्पन्न गरियका प्रमुख कार्यक्रमहरु निम्नानुसार छन् ।

क स	कार्यक्रमको नाम	स्रोत	विनियोजित बजेटरु	खर्च रकम	लाभाम्वित संख्या	प्रगती	कैफियत
१	पशुपन्छी विकास कार्यक्रम वडा नं ५ थामिटार	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	४००००	४००००	१घरधुरी	सम्पन्न	उन्नत जातको लेयर्स ५०० वटा कुखुरा पालन कार्य
२	पशुपालन कार्यक्रम वडा नं ५ बुलक्पा	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	६०००००	६०००००	२० घरधुरी	सम्पन्न	६० वटा बाख्रा ३ वटा बोका खरिद गरि प्रतेकलाई ३ वटा का दरले बाडिएको
३	लागत साझेदारीमा चौरी प्रवर्धन कार्यक्रम	नेपाल सरकार समानिकरण अनुदान	१५०००००	१५०००००	२४ गोठ	सम्पन्न	घ्याङ निमान् कार्य
४	चक्रेश्वरी माछा फर्म वडा नं ५	नेपाल सरकार समानिकरण अनुदान	१०००००	१०००००	१घरधुरी	सम्पन्न	कमन कार्प माछा पालन
५	इनायक कृषि समुह पशुपन्छी कार्यक्रम विगु ८	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	४००००	४००००	१घरधुरी	सम्पन्न	१० वटा बंगुर पाठापाठी खरिद र फर्म निमार्ण कार्य
६	उन्नत जातको बोका रागाँ थुमा खरिद वितरण कार्यक्रम	नेपाल सरकार समानिकरण अनुदान	३०००००	३०००००	८ घर धुरी	सम्पन्न	५ वटा थुमा २ वटा बोका १ वटा रागाँ खरिद र अन्य सामाग्री
७	गुन्जोथोक पशुपालन कार्यक्रम विगु ३	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	४००००	४००००	१ घर धुरी	सम्पन्न	१ बंगुर फर्म निमार्ण कार्य
८	गरीबसंग विश्ववेश्वर कार्यक्रम (आलम्पु) बाख्रा पालन कार्यक्रम	नेपाल सरकार शसर्त अनुदान चालु	१५००००	१५००००	१८ घरधुरी	सम्पन्न	बिपन्न वर्गहरुमा लक्षित गरि आयआर्जन सुधाको लागि १/१ वटा बाख्रा पाठापाठी वितरण
९	पशु औषधि खरिद	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	४००००	४००००	विगु गा पा सम्पुर्न किसान	सम्पन्न	
१०	कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम	नेपाल सरकार शसर्त अनुदान चालु	५००००	५००००	विगु गा पा सम्पुर्न किसान	सम्पन्न	

क्र स	कार्यक्रमको नाम	स्रोत	विनियोजित बजेटरु	खर्च रकम	लाभाम्वित संख्या	प्रगती	कैफियत
११	पशुपन्छीमा महामारी आकस्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	नेपाल सरकार शसर्त अनुदान चालु	५००००	५००००	विगु गा पा सम्पुर्न किसान	सम्पन्न	
१२	श्री जुरेपाल्पा चौरीपालन कृषक समूह कार्यक्रम	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	७०००००	७०००००	१४ घर धुरी	सम्पन्न	३ वटा घ्याङ निमार्ण कार्य
१३	कृषि तथा पशुपन्छी फर्म ५० प्रतिशत अनुदान कार्यक्रम	आन्तरिक श्रोत नगद	३०००००	३०००००		सम्पन्न	३ वटा बोका २ टनेल र २ वटा गोठ निमार्ण
१४	चौरी प्रवर्धन कार्यक्रम वगु १	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	४०००००	४०००००	५ घरधुरी	सम्पन्न	२ वटा किर्को खरिद र सामाग्री खरिद कार्य
१५	बाख्रा पालन खोर निमार्ण विगु २	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	५०००००	५०००००	२२ घरधुरी	सम्पन्न	
१६	पशुधन विकास र प्रवर्धन कार्यक्रम वडा न २ डिब्लुङ	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	५०००००	५०००००	५ घरधुरी	सम्पन्न	१ घ्याङ निमार्ण कार्य
१७	लागत साझेदारीमा चौरी ब्रेडिङ सेन्टर ओराङ	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	५०००००	५०००००	५घरधुरी	सम्पन्न	३ वटा सिलाङ खरिद र अन्य कार्य
१८	दुग्ध उत्पालन संकलन केन्द्र दुग्ध उपकरण समेत बुलुङ	राजस्व बाँडफाँड-संघीय सरकार-नगद	८०००००	८०००००	१ घर	सम्पन्न	डेरि सम्बन्धिका सामाग्रिहरु खरिद
१९	उद्यमसिलता कार्यक्रम निरन्तरता अन्तर्गत (बाख्रा पालन कार्यक्रम)	राजस्व बाँडफाँड-प्रदेश सरकार-नगद	५०००००	५०००००	५२ घर धुरी	सम्पन्न	प्रतेकलाई १/१ का दरले बाख्रा वितरण
२०	गरीबसंग विश्ववेश्वर कार्यक्रम (लादुक)बाख्रा पालन कार्यक्रम	नेपाल सरकार शसर्त अनुदान चालु	१५००००	१५००००	१८ घरधुरी	सम्पन्न	बिपन्न वर्गहरुमा लक्षित गरि आयआर्जन सुधाको लागि १/१ वटा
२१	इलुक आराम क्षेत्र तथा ट्रउट काछापालन कार्यक्रम	राजस्व बाँडफाँड-प्रदेश सरकार-नगद	१५०००००	०		कार्य नभएको	सम्झौता नभएको
	जम्मा		१०२०००००				

क्र स	कार्यक्रमको नाम	स्रोत	विनियोजित बजेटरु	खर्च रकम	लाभाम्वित संख्या	प्रगती	कैफियत
१	पि पि आर भ्याक्सिन	जिल्ला स्तरिय राष्टिय खोप सप्ताहा	२२ हजार डोज	०	६३३५ घरधुरी	सम्पन्न	
२	याफ एमडी भ्याक्सिन	जिल्ला स्तरिय खोप कार्यक्रम	२ हजार डोज	०	१५० घरधुरी	सम्पन्न	
३	क्लासिकल स्वाईन फ्लू	जिल्ला स्तरिय खोप कार्यक्रम	२५० डोज	०	७ वटा फार्म	सम्पन्न	
४	रेविज भ्याक्सिन	जिल्ला स्तरिय खोप कार्यक्रम	२० डोज	०	१८ घरधुरी	सम्पन्न	

कार्यक्रम कार्यन्वयनको अवस्था

- कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कार्यविधि अनुसार भएको स्थलगत अनुगमन सम्झैता सम्पुर्ण प्रक्रिया पुरा गरिएको छ ।अधिकाम्स कार्यक्रमहरु निर्धारित समयभित्र सम्पन्न भएका छन् भने केही कार्यक्रम अन्तिम चरणमा सम्पन्न भएका छन् ।

प्रमुख उपलब्धि

- स्वीकृत अधिकांश कार्यक्रम सफलतापूर्वक सम्पन्न भएका छन् ।
- लक्षीत किसान तथा समूहहरु प्रत्यक्ष रुपमा लाभान्वित भएका छन् ।
- व्यावसायिक बाख्रा कुखुरा चौरी बंगुर लगाएत माछा पालन विस्तार भएको छ ।
- गोठ सुधारका कारण पशु स्वास्थ्य र सरसफाईमा सुधार आएको छ ।
- पशु स्वस्थ्य सेवामा किसानको पहुँच बढेको छ ।
- पशुपालन बाट आयआर्जन र रोजगारीका अवसर विस्तार भएका छन् ।

वित्तिय प्रगति

- स्वीकृत बजेट अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । सम्पन्न कार्यक्रमहरुको भुक्तानी तथा अनुदान वितरण प्रचलित कानुन र कार्यविधि अनुसार गरिएको छ ।
- पशुपालन प्रवर्द्धन अनुदान वितरण औषधि तथा खोप कार्यक्रम तालिम र प्राविधिक सेवामा विनियोजित बजेट लक्ष्य अनुसार गरिएको छ ।
- सम्मपूर्ण कार्यक्रमको भुक्तानि तथा अनुदान वितरण प्रचलित कानून सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावलि तथा कार्यविधि अनुसार गरिएको छ ।
- उपलब्ध बजेटको प्रभावकारी परिचालन गरि पशुपालक किसानलाई सेवा तथा सुविधा उपलब्ध गराइएको छ ।

समस्या तथा चुनौती

- दुर्गम भौगलिक अवस्थाका कारण गोठ सम्म नियमित पशु स्वास्थ्य सेवा तथा अनुगमनमा कठिनाई ।
- पशु रोगको आकस्मिक प्रकोप हुँदा समयमै नियन्त्रण गर्ने चुनैति ।
- सामग्री ढुवानीमा समय र लागत बढी लागेको ।
- कृत्रिम गर्भाधान खोप तथा उपचार सेवामा पहुँच सबै क्षेत्रमा पुग्न नसकेको ।
- पशुपालकको अधिलेख तथा तथ्याङ्कं अद्यावधिक गर्न चुनैती ।
- पशुपालक किसान आधुनिक पशुपालन तथा जैविक सुरक्षा सम्बन्धि चेतनाको कमी ।

समस्या समाधानका प्रयास

- नियमीत स्थालगत अनुगमन गरियको ।
- लाभग्राहीसँग निरन्तर समन्वय गरिएको ।
- आवश्यक प्राविधिक परामर्श प्रदान गरिएको ।
- कार्यतालिका बनाई कार्यक्रम समयमै सम्पन्न गर्ने प्रयास गरिएको ।
- पशु रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि खोप तथा उपचार सेवा सञ्चालन गरिएको ।
- कृत्रिम गर्भाधान औषधि तथा प्रविधिक सेवा उपलब्ध गराउने प्रयास समयमै ।
- अनुदानका कार्यक्रमका लाभग्राहीको नियमित अनुगमन तथा सहजिकरण गरिएको ।

आगमी कार्ययोजना

- बाकी कार्यक्रम निर्धारित समयभित्र सम्पन्न गर्ने ।
- सम्पन्न कार्यक्रमहरुको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गर्ने ।
- लाभग्राहीलाई निरन्तर प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- आगामी बर्षका कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी पारदर्शी र परिणाममुखी बनाउने ।

निष्कर्ष

- पशु सेवा शाखा बाट सञ्चालन गरिएका अनुदानमुखी कार्यक्रमहरुले किसानको उत्पान् उत्पादकत्व र आयआर्जनमा सकारात्मक प्रभाव पारेको छन् । कार्यक्रममा केही चुनौती भए पनि सम्बन्धित पक्षहरुको समन्वय र प्रतिक्रियताका कारण अधिकांश कार्यक्रम सफलतापूर्वक सम्पन्न भएका छन् । आगामी दिनमा अनुगमन प्राविधिक सेवा र लाभग्राहीको सहभागितालाई अझ सुद्ढ बनाई कार्यक्रमको प्रभावकारिता थप वृद्धि गरिनेछ ।

कार्यक्रम सम्पन्न भएका केही तस्विरहरु

अण्डा उत्पादनको लागि पालन गरिएका उन्नत जातका लेयर्स कुखुरा

चौरी प्रवर्धन कार्यक्रम वगु १

दुग्ध उत्पादन संकलन केन्द्र दुग्ध उपकरण समेत बूलुङ अन्तर्गतका कार्यक्रम

कृषि तथा पशुपन्छी फर्म ५० प्रतिशत अनुदान कार्यक्रम

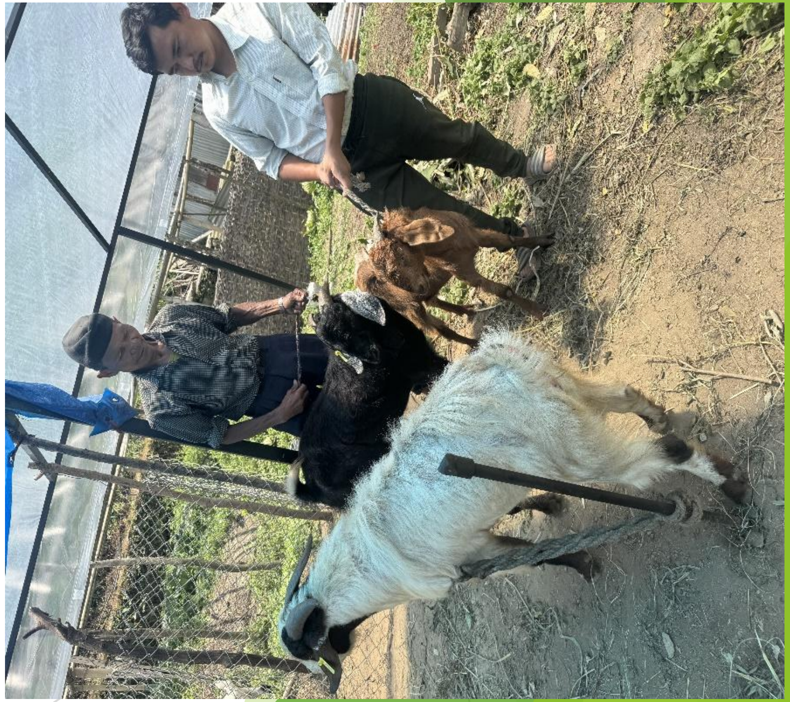

लागत साझेदारीमा चौरी ब्रेडिङ सेन्टर ओराङ

पशुधन विकास र प्रवर्धन कार्यक्रम वडा न २ डिब्लुङ

बाख्रा पालन खोर निमार्ण विगु २